

Philippa
Gregory

BIELA
PRINCEZNÁ

ZAVŘŠENIE VOJNY RUŽÍ

BIELA PRINCEZNÁ

PHILIPPA GREGORY

BIELA PRINCEZNA

Z angličtiny preložil Štefan Greňa

sloart

Copyright © 2013 by Philippa Gregory
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2026
Translation © Štefan Greňa 2026
Cover photography © Johnny Ring

ISBN 978-80-556-6797-3

Všetky práva vyhradené. Nijaká časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme, žiadnymi prostriedkami, ani elektronickými, ani mechanickými, ani vo forme fotokópií, nahrávok, prostredníctvom súčasného a ani budúceho informačného systému a podobne, bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Anthony

1485

ŠKÓTSKO

ÍRSKO

Dublin

Wexford

Waterford

Sheriff Hutton

Stoke

Bosworth

Northampton

Londýn

Blackheath

Exeter

Portsmouth

Ostrov Wight

Calais

NIZOZEMSKO

Antverpy

Malines

Tournai

Paríž

FLÁMSKO

BURGUNDSKO

FRANCÚZSKO

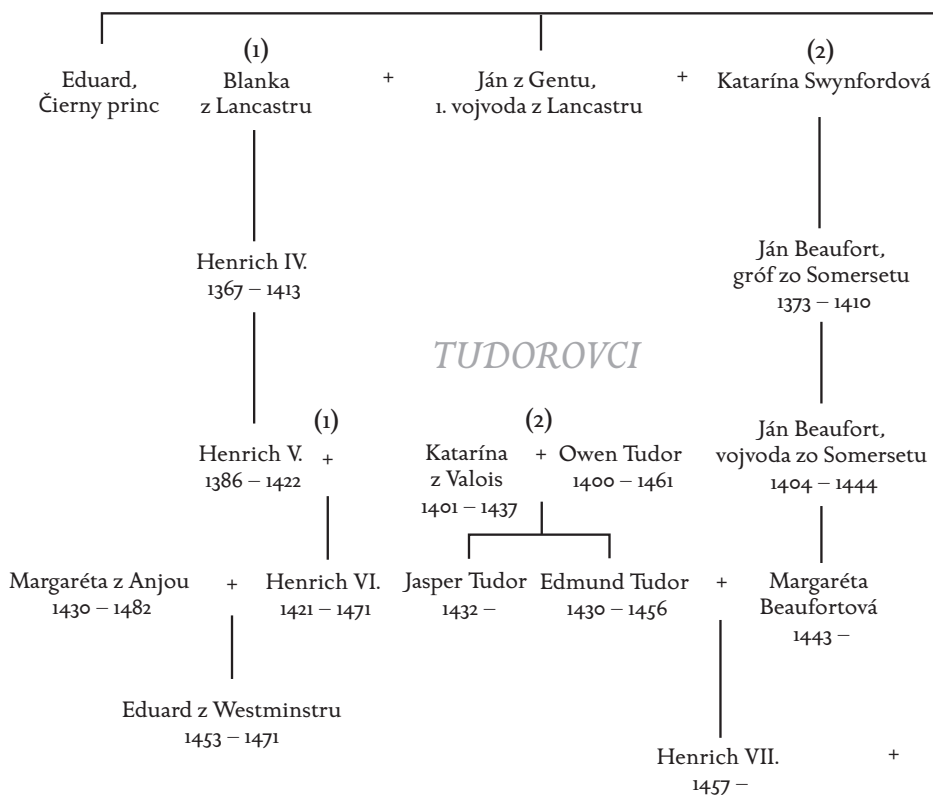

BRATANCI VO VOJNE

Dynastie Yorkovcov,
Lancasterovcov
a Tudorovcov (jar 1485)

LANCASTEROVCI

Eduard III.
1312 – 1377

YORKOVCI

Edmund,
vojvoda z Yorku
1341 – 1402

+

Izabela
z Kastílie

Richard,
gróf z Cambridgea
1385 – 1415

Richard,
vojvoda z Yorku
1411 – 1460

+ Cecília Nevillová
1415 –

Eduard IV.
1442 – 1483

+ Alžbeta Woodvillová
1437 –

Juraj,
vojvoda z Clarence
1449 – 1478

+ Izabela Nevillová
1451 – 1476

Richard,
vojvoda z Gloucestru
1452 – 1485

+ Anna Nevillová
1456 – 1485

Alžbeta
z Yorku
1466 –

Cecília 1469 –
Richard 1473 –
Anna 1476 –
Katarína 1479 –
Brigita 1480 –

Margaréta
1473 –

Eduard,
gróf z Warwicku
1475 –

HRAD SHERIFF HUTTON, YORKSHIRE,
JESEŇ 1485

Kiežby sa mi to prestalo snívať. Bože, nech sa mi to už prestane snívať!

Taká som unavená, že jediné, po čom túžim, je poriadne sa vyspať. Prespala by som hoci aj celý deň, od úsvitu až po súmrak, ktorý teraz prichádza s každým dňom o čosi včasnšie, no zároveň je čoraz pochmurnejší. Počas celého dňa myslím iba na spánok, zato v noci sa urputne usilujem zostať hore, bdela.

Chodievam do jeho tichých zatemnených komnát s pozatváranými okenicami, aby som sa nemo dívala na zapálenú sviečku v zlatom svietniku, ako z nej steká vosk a ako pomaly horí v na to určených hodinách, hoci on už nikdy nijaké svetlo neuvidí. Sluhovia každý deň napoludnie prinášajú dlhý navoskovaný knôt do novej sviečky a pri jej plameni pomaly dohára aj každá ďalšia hodina, hoci preňho čas už nič neznamená – v jeho večnej bezčasovej temnote čas stratil význam; zato na mňa dolieha tak ťažko, preťažko. Celý deň vlastne iba vyčkávam, kým sa dostaví pochmurňny večer a začne trúchlivo vyzváňať zvon zvolávajúci na večerné bohoslužby, aby som zašla do kaplnky a modlila sa tam za jeho dušu, i keď on môj zbožný šepot už nikdy nemôže počuť, tak ako ani tichý monotónny spev prítomných kňazov.

Po večierni zamierim do svojej spálne, ale keď si ľahnem do postele, neodvážim sa usnúť, aby zas na mňa neprichádzali tie sny. No aj tak sa mi sníva o ňom, zas a znova, zas a znova iba o ňom...

Po celý deň sa potom silím do úsmevu, moja tvár je hotová vysmiata maska, smejem sa a smejem, až sa zubím, v očiach jas, pokožka napätá, tenká ani pergamen. Vyjadrujem sa zreteľne, zvučným hlasom, ibaže to,

čo vravím, nemá nijaký význam, sú to len prázdne, bezvýznamné slová. Niekedy na požiadanie dokonca aj zaspievam. Večer sa zvalím do postele a pripadám si, akoby som sa v nej topila sťa v hlbokoj vode, akoby som sa ponárala do hĺbok, kde si ma celú prisvojí voda sťa morskú pannu, a ja vtedy na okamih pocítim úžasnú úľavu, akoby takto ponorenú voda zo mňa zmývala zármutok a bôľ, akoby som sa náhle ocitla v bájnej rieke Léthe a jej prúdy mi prinášali zabúdanie a odnášali ma do jaskyne spánku... Lenže potom prichádzajú tie sny.

Nesniva sa mi o jeho smrti – to by bola tá najhoršia nočná mora vidieť ho zahynúť v boji. Mne sa však o tej bitke vôbec nesníva, nevidím, ako sa vrhá do svojho posledného výpadu priamo do stredu stráží Henricha Tudora. Nevidím, ako sa prebýja stále vpred, a ani to, ako proti nemu zrazu vyrazí vojsko Tomáša Stanleyho a on sa po tom, čo ho vojaci zhodia z koňa, náhle ocitne pod kopytami ich koní a nedokáže sa brániť, keďže mu ruka, v ktorej drží meč, načisto ochabne, a tak pri tomto neľútostnom útoku kavalérie umiera s výkrikom: „Zrada! Zrada! Zrada!“ A nevidím ani Williama Stanleyho, ako potom dvíha zo zeme jeho korunu a nasadzuje ju na hlavu iného muža.

Nie, nič také sa mi nesníva, a tak vďaka Bohu aspoň za to. No cez deň o tom ustavične premýšľam, nie a nie uniknúť týmto myšlienkam, krvavým denným preludom, čo mi spútavajú myseľ, keď sa prechádzam a nenútene zhováram o tom, aké sú na toto ročné obdobie neprimerane vysoké teploty, aká je vyprahnutá pôda a čo len bude s tohtoročnou úrodou. Lenže tie moje nočné sny sú bolestnejšie, oveľa bolestnejšie ako toto všetko, keďže sa mi sníva, ako spočívam v jeho náručí a on ma prebúdza bozkom. Sníva sa mi, ako sa prechádzame v záhrade a plánujeme si spoločnú budúcnosť. Sníva sa mi, že som v požehnanom stave a pod srdcom nosím jeho dieťa, on sa teplotou rukou dotýka môjho zaguľacujúceho sa brucha, celý natešený, usmieva sa a ja mu sľubujem, že budeme mať syna, mužského potomka, ktorého potrebuje, syna pre dynastiu Yorkovcov, syna pre Anglicko, nášho syna. „Dáme mu meno Artur,“ povie on. „Áno, bude to Artur – ako Artuš z Camelotu. Budeme ho volať Artur Anglický, nášho syna zrodeného pre Anglicko.“

No keď sa potom zobudím a zistím, že sa mi to opäť iba prisnilo, zmocní sa ma bolesť, ktorá je zo dňa na deň pálčivejšia. Bože, nech sa mi to už prestane snívať!

Moja najdrahšia dcéra Alžbeta, vo svojom srdci a v modlitbách som stále s tebou, drahé dieťa, ale teraz, práve teraz ako ešte nikdy vo svojom živote musíš na seba prevziať úlohu kráľovnej, veď preto si sa narodila, aby si sa ňou stala.

Nový kráľ Henrich Tudor ti nariaďuje prísť za mnou do Westminsterského paláca v Londýne, a máš so sebou doviesť aj svoje sestry a sesternicu s bratancom. Uváž len: on zasnuby s tebou nezrušil. Nuž očakávam, že sa to teraz pohne ďalej.

Viem, že toto nie je práve to, v čo si dúfala, moja drahá, ale Richard je mŕtvy, takže túto časť svojho života máš už za sebou. Zvíťazil Henrich, a tak našou úlohou je teraz urobiť z teba jeho manželku a kráľovnú Anglicka.

A poslúchmeš ma aj v ďalšej záležitosti: budeš sa usmievať a vyzeráť radostne ako nevesta prichádzajúca za svojím ženíchom. Princezná predsa nemá čo dávať najavo svoj smútok celému svetu. Narodila si sa ako princezná a si dedičkou dlhej rodovej línie odvážnych žien. Tak hore hlavu a usmievaj sa, moja drahá. Už na teba čakám a aj ja sa budem usmievať.

*Tvoja milujúca matka
Alžbeta R
anglická kráľovná vdova*

Pozorne si tento list čítam, lebo moja matka sa nikdy nevyjadruje priamočiaro, za každým jej slovom je viacero významových odtieňov. Živo si viem predstaviť, ako ju vzrušuje táto ďalšia príležitosť získať pre nás anglický trón. Je to žena nezlomnej vôle, zažila som ju nesmierne sklúčenú, no nikdy, dokonca ani keď ovdovela a od žiaľu takmer zošalela, som ju nevidela pokorenú.

A tak okamžite pochopím jej pokyny, prečo mám vyzeráť radostne a zabudnúť, že muž, ktorého ľúbim, je mŕtvy a ledabolo vhodný do neoznačeného hrobu; skrátka preto, aby som sa rozhodne postarala o žiarivú budúcnosť svojej rodiny tým, že sa vrhnem do manželstva s jeho nepriateľom. Po tom, čo Henrich Tudor strávil celý život vyckávaním na svoju

príležitosť, vrátil sa z cudziny do Anglicka a zvíťazil v bitke pri Bosworthe, kde porazil právoplatného kráľa, môjho milenca Richarda, čím je teraz zo mňa, rovnako ako zo samotného Anglicka, súčasť jeho vojnovkej koristi. Keby v tej bitke triumfoval Richard – pritom kto by si vôbec čo len pomyslel, že by tomu tak nemalo byť! –, stala by som sa kráľovnou a jeho milujúcou manželkou. Ibaže Richarda skolili meče zradcov, vlastne tých istých mužov, ktorí sa na boj zhromaždili preto, aby pod prísahou zaňho bojovali, a tak namiesto toho sa mám vydať za Henricha a tých úžasných šesťnásť mesiacov, keď som bola Richardovou milenkou, kráľovnou jeho dvora, a on bol srdcovým kráľom môjho srdca, má teraz upadnúť do zabudnutia. Veru, už len dúfať, že sa na ne zabudne... Predovšetkým však na ne musím zabudnúť ja sama.

Stojím pod oblúkom širokej strážnej brány veľkého hradu Sheriff Hutton a čítam si matkin list, potom zamierim do haly, kde v centrálnom kamennom kozube blčí oheň, je v nej teplo a vzduch sa zahmlieva od dymu z horiaceho dreva. Zhúžvem list do guče, tú odhodím doprostred žeravých polien a dívam sa, ako papier náhle zblkne a horí. Akákoľvek zmienka o mojej láske k Richardovi a jeho sľuboch musí byť práve takto zničená. A ukrývať musím aj ďalšie tajomstvá, najmä to jedno. Vyrastala som ako zhovorčivá princezná na dvore vyznačujúcom sa otvorenosťou a veľkým záujmom o intelektuálne činnosti, kde sa dalo myslieť, hovoriť a písať o čomkoľvek, lenže v rokoch nasledujúcich po smrti môjho otca som sa chtiac-nechtiac priučila tajnostkárstvu a špehúnskym praktikám.

Oči mám plné slz od dymu z ohniska, viem však, že vzlykať by nemalo význam. Pretrím si tvár a idem pohľadať deti do veľkej komnaty hore v západnej veži, ktorá slúži ako ich učebňa a kde sa tiež hrávajú. Moja šesťnásťročná sestra Cecília tam dnes dopoludnia spolu s nimi spieva, počujem ich hlasy a rytmické dunivé zvuky, ako udierajú na tábor, malý arabský bubienok, keď k nim vystupujem hore po kamenných schodoch. Len čo otvorím dvere, hneď prerušia spev i bubnovanie a dožadujú sa, aby som si vypočula viachlasný popevok, ktorý práve zložili. Annu, moju desaťročnú sestru, odmalička učia tí najlepší hudobní majstri, naša dvanásťročná sesternica Margaréta pekne drží melódiu a jej desaťročný brat Eduard spieva čistým sopránom, sladkým ako zvuk flauty. Najprv

počúvam, potom začnem tliekať a do rytmu zahlásim: „Mám pre vás novinku.“

Eduard Warwick, Margarétin braček, zdvihne ťažkú veľkú hlavu od svojej bridlicovej školskej tabuľky. „A je tá správa aj pre mňa?“ spýta sa úzkostlivo. „Pre Teddyho?“

„Isteže, tiež pre teba, a ešte pre tvoju sestru Maggie, aj pre Cecíliu a pre Annu. Je to správa pre vás všetkých. Ako viete, v tej bitke zvíťazil Henrich Tudor a teraz sa má stať kráľom Anglicka.“

Sú to kráľovské deti, tvária sa zachmúrene, no sú náležite poučené nevyrieknuť jediné slovo ľútosti za svojim strýkom Richardom. Namiesto toho iba čakajú, čo bude nasledovať.

„Nový kráľ Henrich bude ľudu, ktorý mu prejaví oddanosť, dobrým kráľom,“ poviem pohrdajúc sama sebou, ako opakujem sťa papagáj slová, ktoré vyriekol sir Robert Willoughby, keď mi podával list od matky. „A teraz nás všetky deti z dynastie Yorkovcov zvoláva do Londýna.“

„Takže bude kráľom,“ stroho riekne Cecília. „On sa stane kráľom.“

„Samozrejme, že sa stane kráľom. Kto iný?“ zabľabocem pri otázke, ktorú som tak neprozretelne zo seba vysúkala. „On, to je jasné. Veď zvíťazil v bitke o korunu. Vráti nášmu rodu dobrú povesť a uzná nás ako princezné z Yorku.“

Cecília sa zatvári mrzuto. V posledných týždňoch predtým, než Richard vyrazil do tej poslednej bitky, jej prikázal vydať sa za Ralpha Scropea, v podstate takmer bezvýznamného muža, len aby sa uistil, že Henrich Tudor si ju nebude nárokovať ako druhú voľbu za nevestu hneď po mne. Cecília, rovnako ako ja, je takisto princezná z Yorku, takže sobášom s ktoroukoľvek z nás získava muž nárok na trón. Keď sa však roznieslo, že som Richardovou milenkou, lesk môjho vznešeného postavenia vybledol, a nato Richard ponížil ešte aj Cecíliu tým, že ju vlastne odsúdil na takéto podradné manželstvo. Sestra teraz vyhlasuje, že sa tomu mužovi nikdy neodda, nič s ním nemala, vraví, že to za manželstvo ani nepovažuje a že naša matka sa postará, aby bol takýto zväzok aj oficiálne zrušený. Pravdepodobne však Cecília naďalej zostáva lady Scropeová, manželka porazeného yorkistu, a potom, keď nám vrátia naše kráľovské tituly a znova sa právoplatne staneme princeznami, si zrejme bude musieť ponechať

jeho meno a znášať tú potupu, hoci nikto nevie, kde vlastne ten Ralph Scrope dnes je.

„Vieš, kráľom by som mal byť *ja*,“ ozve sa desaťročný Eduard a potiahne ma za rukáv šiat. „Som predsa prvý v poradí, či nie?“

Otočím sa k nemu a milo mu vravím: „Nie, Teddy. Ty nemôžeš byť kráľom. Je síce pravda, že si chlapec z dynastie Yorkovcov a strýko Richard ťa kedysi vymenoval za svojho dediča, lenže on je mŕtvy a novým kráľom sa stane Henrich Tudor.“ Počujem, ako sa mi zachveje hlas, keď vyslovujem „on je mŕtvy“, a tak sa nadýchnem a pokúsim sa mu to zopakovať: „Richard je mŕtvy, Eduard, veď to vieš, však? Chápeš, že kráľ Richard je mŕtvy? A ty nemôžeš byť jeho dedičom; nikdy ním nebudeš.“

Hľadí na mňa tak nechápavo, až si pomyslím, že vôbec ničomu nerozumie. Hneď nato mu tie jeho veľké orieškovohnedé oči zalejú slzy, otočí sa a vracia sa prepisovať grécku abecedu na svoju bridlicovú tabuľku. Chvíľu uprene hľadím na jeho hlavu s hnedými vlasmi a príde mi, že ten jeho nemý, priam animálny smútok sa ničím nelíši od môjho vlastného smútku – až na to, že ja som dostala príkaz byť stále zhovorčivá a ustavične sa usmievať.

„On to nevie pochopiť,“ vraví mi Cecília stíšeným hlasom, aby to nepočula jeho sestra Maggie. „Všetky mu to dokola stále opakujeme, lenže on je zaostalý a príliš hlúpučký, aby tomu uveril.“

Pozriem sa na Maggie, ktorá si práve ticho prisadá k svojmu bratovi, aby mu pomohla s písaním písmen, a ja si zrazu pripadáam rovnako hlúpa ako Eduard, pretože tomu nemôžem uveriť ani ja sama. V jednej chvíli Richard vypochoďoval na čele neporaziteľnej armády urodzených anglických rodín, a už zanedlho sme dostali správu, že bol v boji porazený. Pritom traja z jeho spoľahlivých priateľov sedeli na koňoch a iba pozorovali, ako osamotene vedie zúfalý útok a vrhá sa do náručia smrti: sledovali tú scénu, akoby bol obyčajný snečný deň na nejakom rytierskom turnaji a oni boli divákmi, pozorujúcimi chrabrého jazdca, akoby to celé predstavovalo len hru, ktorá sa môže vyvinúť tak v prospech toho odvážlivca, alebo aj v jeho neprospech, no v každom prípade stojí za to vyčkať, ako to napokon dopadne.

Potrasiem hlavou: ak si teraz začnem predstavovať, ako sa Richard ženie proti nepriateľom s mojou rukavičkou zastrčenou za náprsným pancierom hneď pri srdci, nezdržím sa slz; no matka mi prikázala usmievať sa.

„Takže ide sa do Londýna!“ zahlaholím, akoby ma tá predstava tešila. „A priamo na kráľovský dvor! Bývať budeme u našej pani matky opäť vo Westminsterском paláci, kde sa stretneme s našimi sestričkami Katarínkou a Brigitkou.“

Dve siroty po vojvodovi z Clarence na to zdvihnú zrak. „A kde budeme bývať my, Teddy a ja?“ opýta sa Maggie.

„Možnože aj vy budete bývať spolu s nami,“ odvetím jej bodro. „Aspoň to očakávam.“

„Huráá!“ zajasá Anna a Maggie bratovi Eduardovi tíško oznamuje, že všetci pôjdeme do Londýna a on sa celou cestou z Yorkshiru až tam bude môcť niesť na poníkovi ako malý ozbrojený rytier. To už ma Cecília chytá za lakeť, ťahá nabok a prstami mi štípe ruku. „No a čo ty?“ pýta sa ma. „Vezme si ťa kráľ za ženu? Myslíš, že prehliadne tvoje hrkútanie s Richardom a vaše zblíženie?“

„Neviem,“ odvetím, odťahujúc sa ďalej nabok. „Čo sa týka mňa a kráľa Richarda, o nič nešlo. Ty ako moja sestra si nič nevidela, preto o ničom takom nebudeš ani hovoriť. A pokiaľ ide o Henricha, teda myslím to, či si ma vezme, alebo nie, tak to by sme chceli vedieť všetci. Odpoveď na to však pozná iba on. Ba možno dvaja ľudia: on... a tá stará babizňa jeho matka, ktorá si myslí, že môže rozhodovať o všetkom.“

NA VEĽKEJ SEVERNEJ CESTE, JESEŇ 1485

Cesta na juh v miernom septembrovom počasí nie je náročná, preto našim sprievodcom vravím, že sa nemusíme ponáhľať. Celý čas je slnečno a teplo, postupujeme po krátkych úsekoch, keďže mladšie deti sa nesú na poníkoch a bez odpočinku nevydržia jazdiť dlhšie ako tri hodiny. Sedím obkročmo na svojom loveckom hnedákovi, ktorého mi do osobného vlastníctva daroval Richard, aby som mohla jazdiť hneď vedľa neho, a teším sa, že odtiaľto odchádzam. Opúšťam tento jeho hrad Sheriff Hutton, miesto, kde sme plánovali vybudovať palác, ktorý by konkuroval Greenwichu; opúšťam tunajšie záhrady, po ktorých sme sa vedno prechádzali, aj sálu, kde sme tancovali a kde nám vyhrávali tí najlepší hudobníci; opúšťam kaplnku, v ktorej ma chytil za ruku a sľúbil mi, že si ma vezme za manželku, len čo sa vráti z tej bitky. A teraz som deň po dni o čosi ďalej od týchto miest a len dúfam, že moje spomienky na ne mi vyblednú. Už toto cestou ich zaháňam, no takmer ich počujem, ako za nami cválajú sťa neodbytné mátohy.

Eduard je z cesty nadšený, po celej trase Veľkej severnej cesty si zjavne užíva voľnosť, teší sa z ľudí, ktorí sa po celej dĺžke zhromažďujú, aby videli, čo zostalo z kráľovskej rodiny Yorkovcov. Zakaždým, keď sa náš malý sprievod zastaví, prichádzajú k nám ľudia, aby nás pozdravili, požehnali, a pred Eduardom – ako jediným zostávajúcim dedičom z Yorku, jediným chlapcom, mužským potomkom dynastie Yorkovcov – si snímajú čapice z hláv, a to aj napriek tomu, že náš rod utrpel porážku a oni sa už dopyčuli, že na anglický trón čoskoro zasadne nový kráľ – akýsi Walesan, ktorého nikto nepozná, cudzinec prichádzajúci nepozvaný z Bretónska či Francúzska,

alebo skrátka odkiaľsi spoza mora. Teddymu sa páči robiť zo seba právoplatného kráľa, ktorý je práve na ceste do Londýna na svoju korunováciu. Ukláňa sa a máva, skladá si z hlavy baret a usmieva sa, keď ľudia vybiehajú z domov a obchodov, ako prechádzame malými mestečkami. Hoci mu denne pripomínam, že ideme na korunováciu nového kráľa Henricha, len čo niekto zvolá „Za Warwicka! Za Warwicka!“, ihneď na to zabúda.

Večer predtým, ako vojdeme do Londýna, prichádza za mnou jeho sestra Maggie a pýta sa ma: „Princezná Alžbeta, smiem sa s tebou pozhovárať?“

Usmejem sa na ňu. Matka úbohej malej Maggie zomrela pri pôrode a odvtedy, ledva sa dievča naučilo chodiť, sa stalo svojmu bračkovu matkou aj otcom a staralo sa o domácnosť. Jej otec Juraj, vojvoda z Clarence, bol na naliehanie mojej matky a príkaz môjho otca, jeho brata, popravený v Toweri. Maggie sa však nespráva k nám nevraživo, hoci na krku nosí medailón s vlasmi svojej matky a na zápästí zas náramok s malým príveskom – strieborným sudom, čo jej má pripomínať otca. Ocitnúť sa blízko trónu je vždy nebezpečné a ona to už ako dvanásťročná dobre vie. Dynastia Yorkovcov nelútostne požiera vlastné mladé potomstvo ako podráždená nervózna mačka.

„O čo ide, Maggie?“

Malé čelo má zvráštené. „Obávam sa o Teddyho,“ vraví.

Čakám, čo povie ďalej. Malému chlapcovi je skutočne oddanou sestrou.

„Obávam sa o jeho bezpečnosť.“

„Čoho sa bojíš?“

„Je to jediný chlapec, mužský potomok z yorkovského rodu, jeho jediný dedič,“ zdôveruje sa. „Samozrejme, žijú aj ďalší Yorkovci, deti našej tety Alžbety, vojvodkyne zo Suffolku, ale Teddy je jediný syn, mužský potomok, ktorý zostal po bratoch Yorkovcov, teda po tvojom otcovi kráľovi Eduardovi, mojom otcovi vojvodovi z Clarence a našom strýkovi kráľovi Richardovi. Tí všetci sú mŕtvi.“

Pocítim v sebe záchvev známej struny bolesti, ktorá sa vo mne rozvibruje pri vyslovení jeho mena, akoby som bola lutna s až bolestivo napnutou strunou. „Áno,“ zareagujem. „Áno, všetci sú už mŕtvi.“

„A od tých troch bratov Yorkovcov už nežijú nijakí synovia okrem nášho Eduarda; zostal len on, jediný mužský potomok nášho rodu.“

Neisto sa na mňa zadíva. Nikto totiž presne nevie, čo sa stalo s mojimi bratmi Eduardom a Richardom, ktorých naposledy videli hrať sa na trávniku pred Towerom a potom mávať z okna Záhradnej veže. Naisto o nich nikto nič nevie, no všetci si myslia, že sú mŕtvi. Čo však viem ja, hoci toho nie je veľa, to si nechávam výhradne pre seba ako tajomstvo.

„Prepáč,“ hlesne Maggie rozpačito. „Nechcela som ťa rozrušiť...“

„To je v poriadku,“ poviem, akoby hovoriť o zmiznutí mojich bratov mi nespôsobovalo len ďalšiu bolesť. „Bojíš sa, že Henrich Tudor odvedie tvojho brata do Toweru, ako tam kráľ Richard dal priviesť oboch mojich bratov? A že ani on už odtiaľ nevyjde von?“

Rozpačito si žmolí ruku v šatách. „Neviem, či by som ho mala brať do Londýna,“ zvolá. „Nemala by som sa pokúsiť nalodiť ho na nejakú loď a dostať ho k našej tete Margaréte do Flámska? Len neviem, ako by som to urobila. Nemám peniaze na prenájom lode. A ani neviem, na koho sa s tým obrátiť. Myslíš, že by sme to mali urobiť? Odviezť Teddyho preč z Anglicka? Teta Margaréta by ho ochránila a postarala sa oňho z lásky k yorkovskému rodu. Tak čo, mali by sme sa do toho pustiť? Vieš, ako by sa to dalo urobiť?“

„Ale veď kráľ Henrich mu neublíži,“ vravím jej. „Teraz určite nie. Možnože neskôr, keď sa etabluje ako kráľ a bezpečne sa usadí na tróne, keď ho ľudia nebudú až tak sledovať a posudzovať, ako si počína. V nasledujúcich mesiacoch sa bude usilovať nájsť si všade priateľov. Zvítazil v bitke, no teraz musí získať kráľovstvo. Nestačí zabiť predchádzajúceho kráľa, musí si nakloniť ľud, aby ho uznával za korunovanú hlavu. Nebude urážať dynastiu Yorkovcov a všetkých, ktorí nás milujú; takému riziku sa nevystaví. Veď prečo asi sa má ten chudák so mnou oženiť – predsa aby tým všetkých potešil a upokojil!“

Usmeje sa. „Bola by si úžasná kráľovná! A skutočne krásna kráľovná! Potom by som si mohla byť istá, že Eduardovi nič zlé nehrozí, keďže by si ho mohla vziať do svojej osobnej opatery a bol by tvojím zverencom, no nie? Ty by si ho ochránila, však? Vieš predsa, že od neho nikomu nehrozí nijaké nebezpečenstvo. Obaja by sme boli verní tudorovskej kráľovskej línii. A takisto aj tebe.“

„Ak sa niekedy stanem kráľovnou, ochránim ho,“ sľubujem jej a premýšľam, koľko životov závisí odo mňa, aby som Henricha napokon naviedla dodržať dohodu o jeho zasnúbení so mnou. „Ja si však myslím, že zatiaľ pokojne môžete ísť s nami do Londýna, kde budeme v bezpečí u mojej matky. Tá už bude vedieť, čo treba robiť. Zaiste má pripravený nejaký plán.“

Maggie zaváha. Medzi jej matkou Izabelou a mojou matkou pretrvávala zlá krv; vychovávala ju Richardova manželka Anna, sestra jej matky, ktorá takisto na smrť nenávidela moju matku. „Bude sa chcieť o nás postarať?“ spýta sa veľmi tichým hlasom. „Bude tvoja matka k Teddymu milá? Vždy sa povrávalo, že je to nepriateľka mojej rodiny.“

„Ale veď proti tebe ani Eduardovi nič nemá,“ upokojujem ju. „Ste predsa jej neter a synovec. A všetci pochádzame z rodu Yorkovcov. Bude vás ochraňovať rovnako ako nás.“

Uchlácholila som ju, dôveruje mi; ja jej totiž nepripomínam, že moja matka mala dvoch synov, chlapcov Eduarda a Richarda, ktorých ľúbila väčšmi než svoj život, no nedokázala ich ochrániť. A nikto nevie, čo sa s nimi stalo, kde sú dnes večer moji malí bratia.